

COVID-19 INFEKSIYASINING EPIDEMIOLOGIK RAQAMLI KO'RSATKICHI

Xamzaeva Nilufar Toshtemirovna

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi

Samadov Amirxon Qudrat o'g'li

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi

Matnazarova Gulbaxor Sultanovna

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi

Olimjonova Go'zal Olimjon qizi.

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi

Annotatsiya: Koronavirus pandemiyasi davrida odamlarning kasallik bilan chalinish ko'rsatkichi 1 oylik intervalda ya'ni to'liq fevral oyida o'rganildi. Tadqiqot davomida asosan kasallikning kunlik uchrashi, kasallanishning yoshga toifasidagi ko'rsatkichi, ijtimoiy guruhlar toifasidagi va boshqa xususiyatlari keng ko'lamda o'rganildi.

Kalit so'zlar: Covid - 19, , pandemiya, pnevmoniya, raqamli ko'rsatkich, ijtimoiy guruh, Olmazor tumani, SEO, JSM.

Аннотация: В период пандемии коронавируса изучалась заболеваемость людей с интервалом в 1 месяц, то есть в феврале месяце. В ходе исследования широко изучались ежедневная встречаемость заболевания, показатель заболеваемости в возрастной категории, категории социальных групп и другие характеристики..

Ключевые слова: Covid-19, пандемия, пневмония, цифровой индикатор, социальная группа, Алмазарский район, СЭО, ДСМ.

Abstract: During the coronavirus pandemic, the rate of people contracting the disease was studied in a 1-month interval, i.e. in the month of February. In the course of the research, the daily occurrence of the disease, the indicator of the disease in the age category, the category of social groups and other characteristics were studied on a large scale.

Key words: Covid-19, pandemic, pneumonia, digital indicator, social group, Almazor district, SEO, JSM

Dolzarbligi. Covid-19 dastlab 2019-yil dekabr oyida qit'adoshimiz hisoblangan Xitoy Xalq Respublikasi Uxan shahrida etiologiyasi noma'lum bo'lgan pnevmoniya ko'rinishida qayd etildi. 2020- yil qisqa muddat ichida Osiya, Yevropa, Afrika, Avstraliya qit'alariga tarqalib, ushbu infeksiyaning pandemiya darajasiga chiqishi kuzatildi. Infeksiya O'zbekistonni ham chetlab o'tmadi. Ushbu infekiya O'zbekistonda 2020 yil mart oyidan boshlab ro'yxatga olina boshladi. Infeksiyaning epidemiya va pandemiya darajasiga chiqishiga asosiy sabab, infeksiyaning havo tomchiyo'li orqali osongina tarqala olishidir deb aytsak mubolag'a bo'lmaydi. Keyingi yillarda global pandemiyani keltirib chiqargan Covid-19 dunyo tibbiyot mutaxassislari va olimlari tomonidan yetarlicha o'rganilib, unga qarshi kurash choralari ishlab chiqildi.

Tadqiqotning maqsadi: Covid-19 infeksiyasining epidemiologik raqamli ko'rsatkichi va tarqalishini Toshkent shahri misolida o'rganish.

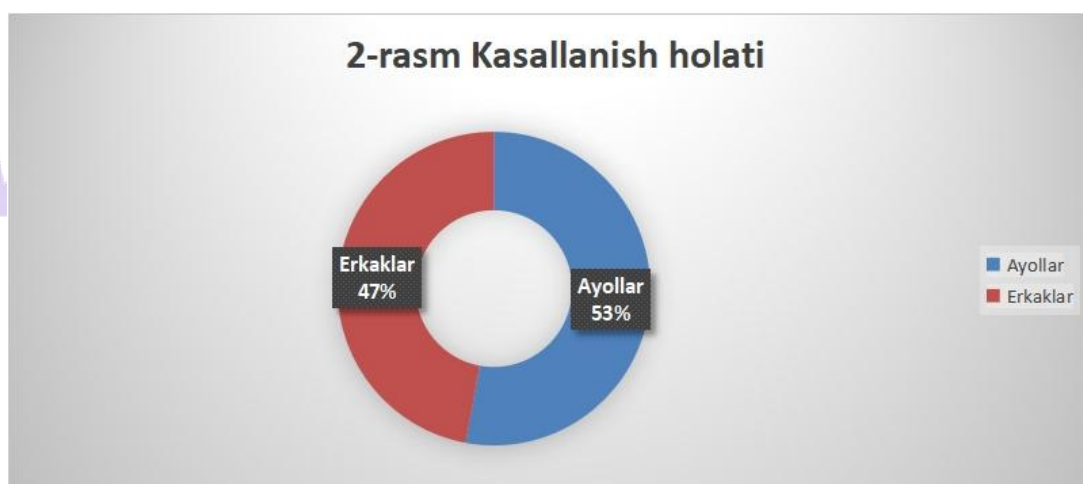
Tadqiqot materiallari va usullari: O‘zbekiston Respublikasi SEO va JSM ning 2022-yil Covid-19 infeksiyasi bilan kasallanganlar ro‘yxati, epid kartalar va shuningdek bir qancha ilmiy manbalardan to‘plangan ma’lumotlar xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari va muhokamasi: Covid-19 O‘zbekistonda 2020-yil mart oyidan boshlab ro‘yxatga olina boshladi. Shundan so‘ng kasallikning raqamli ko‘rsatkichi keyingi vaqt davomida turli dinamikada uchrab turdi. Biz tadqiqotimizda bu dinamikani bir oylik intervalda o‘rgandik. Toshkent shahri Olmazor tumani, 2022-yil Fevral oyi tanlab olindi. Dastlab fevral oyida kunlik kasallikning uchrash ko‘rsatkichini o‘rgandik. Unga ko‘ra oy boshida kasallanish holati ko‘proq uchradi, oyning o‘rtalarida anchayin kamaydi, oy oxirida esa sezilarli darajada kamayganligini guvohi bo‘ldik (1-rasm).

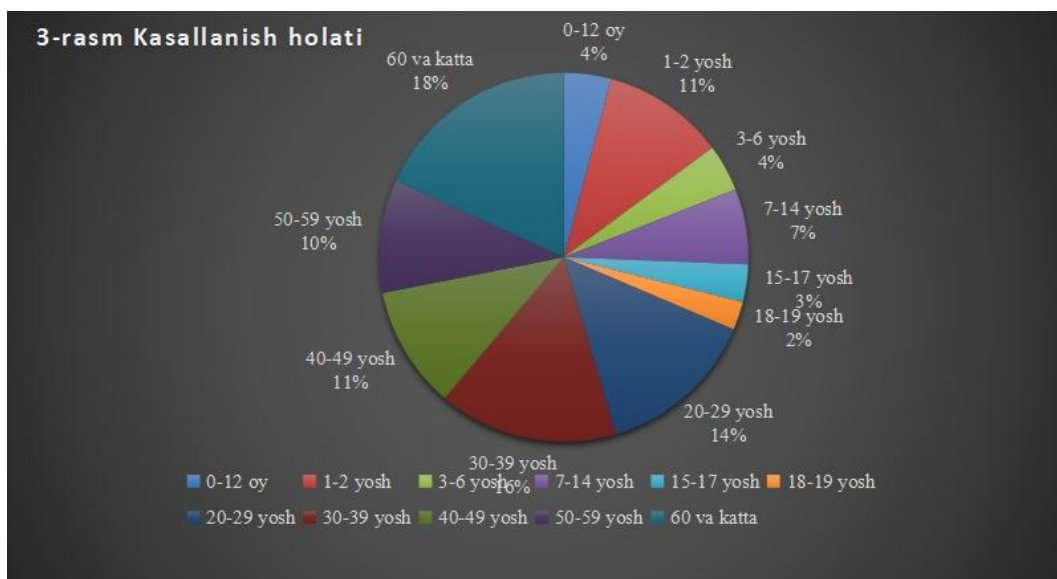

Kasallanishning bu dinamik holatini ya'ni kasallanishning kamayishini mavsumiylik bilan bog'liq deb olishimiz mumkin. Shuningdek kunlik qayd etilgan kasallanishlarning aksariyatini yangi kasallanish, qisman esa emlanib kasal bo'lganlar, qayta kasallanganlar va chet eldan kelganlar tashkil qiladi.

Kasallanishning jins toifasida ayollar o'rtasida ko'proq uchraganligiga guvoh bo'ldik (2-rasm).

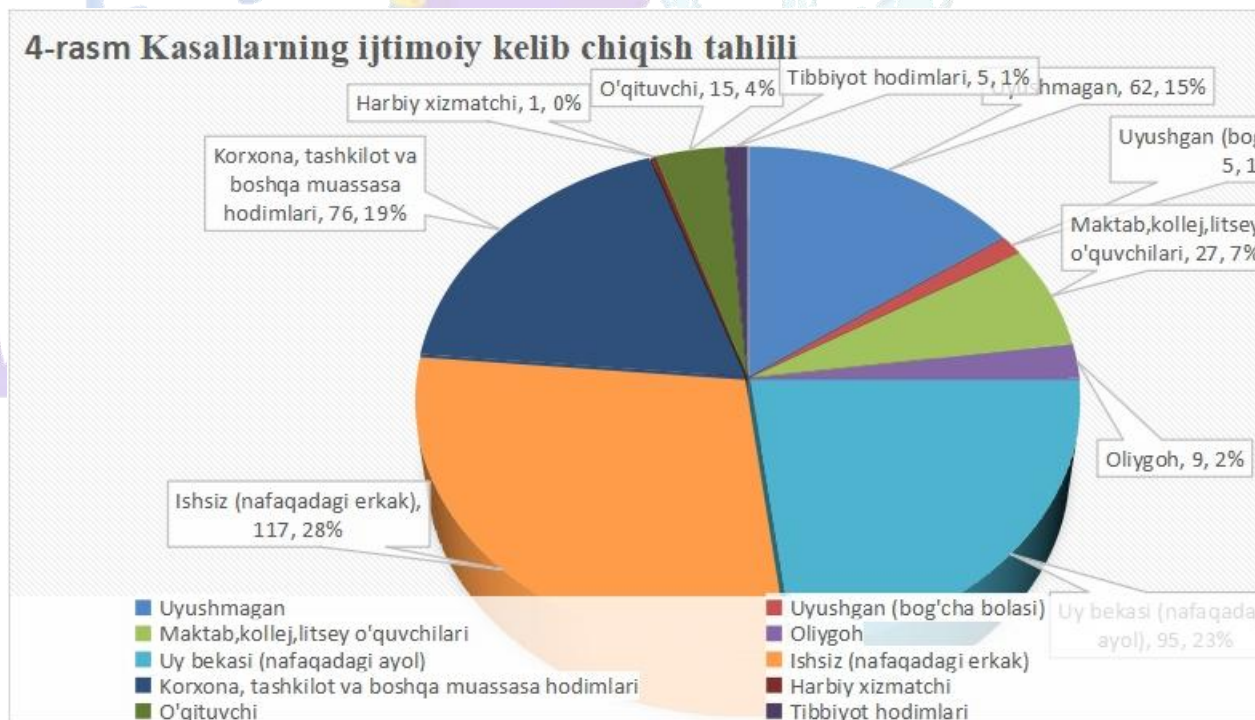

Kasallanishning keyingi ko'rsatkichi yosh toifasida olindi. Unga ko'ra bolalar kamroq, o'rta yosh toifasidagi odamlarda kam, katta yoshli odamlar esa ko'proq qayd qilingan (3-rasm).

Bunday dinamikada uchrashi ularning ijtimoiy faolligiga bog'liq holatdir. Kasallik jamoa yig'ilishlarida tarqalish ehtimolligi yuqoriligini hisobga olsak, karantin qoidalariga rioya etmagan tarzda tashkillashtiriladigan yig'ilishlar katta yoshdagi odamlarda ham uchrab turadi. Lekin asosiy sabab sifatida yosh avlod toifasida kasallikning nisbatan yengil kechishi hisobiga ro'yxatdan o'tmaganlar sonining mavjudligi, shuningdek katta yosh toifasida kasallik og'ir kechishi hisobiga ular kasallanishi bilanoq davo choralarini ko'rishni boshlashi diagrammada katta yosh avlod vakillari ko'pligini ifodalaydi.

Kasallanishning keyingi ko'rsatkichi ijtimoiy kelib chiqish tahlili. Bunga ko'ra kasallanish ishsizlar va uyushmagan yosh avlod vakillari orasida katta ko'rsatkichni tashkil etadi (4-rasm).

Xulosa : Biz tadqiqot davomida infeksiyaning kunlik uchrash ko'rsatkichini tahlil qildik. Unga ko'ra iqlimning o'zgarishi ham infeksiya tarqalishiga ta'sir qiladi. Tahlil davomida qaysi toifa

odamlarda ko'proq kasallanish holati uchragan bo'lsa shu toifa insonlari infeksiyani tarqatishga ham moyilligini yuqori baholab bunga qarshi profilaktik chora tadbirlar ishlab chiqshimiz zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Matnazarova G. et al. The new coronavirus-cOvid-19 in Uzbekistan //Int. J. Pharm. Res. – 2020. – C. 548-556.
2. Mirtazayev O. M. et al. SCIENTIFIC, METHODOLOGICAL AND ORGANIZATIONAL BASES OF MANAGEMENT OF THE EPIDEMIC PROCESS IN CASE OF SALMONELLOUS INFECTION IN UZBEKISTAN //Central Asian Journal of Pediatrics. – 2020. – T. 2020. – №. 3. – C. 5-14.
3. Urakovna N. N. et al. EPIDEMIOLOGICAL ANALYSIS OF THE HUMAN IMMUNODEFICIENCY VIRUS //World Bulletin of Public Health. – 2023. – T. 21. – C. 95-98.
4. Toshtemirovna K. N., Islamovna S. G., Sultanovna M. G. THE EFFECTIVENESS OF A NEW FOOD SUBSTANCE-A HARD GELATIN CAPSULE-"SEDAN BARK" IS BEING STUDIED IN CHILDREN WHO HAVE RECOVERED FROM THE CORONAVIRUS //British View. – 2023. – T. 8. – №. 3.
5. Khamzaeva N. T. et al. THE EFFECTIVENESS OF A NEW FOOD SUBSTANCE-A HARD GELATIN CAPSULE-«VIZION JUNIOR» IS BEING STUDIED IN CHILDREN WHO HAVE RECOVERED FROM THE CORONAVIRUS //World Bulletin of Public Health. – 2023. – T. 20. – C. 41-45.
6. KJ K. A. K. O. G. O. K., Khamzaeva N. T. IDENTIFICATION OF THE PREVALENCE OF BREAST CANCER AMONG DIFFERENT AGE GROUPS OF THE POPULATION AND ITS PREVENTION //Open Access Repository. – 2023. – T. 4. – №. 3. – C. 341-344.
7. Xamzaeva N. T. et al. COVID-19 infeksiyasi bilan kasallangan bolalarning epidemiologik taxlili //E Global Congress. – 2023. – T. 2. – C. 117-119.
8. Toshtemirovna K. N., Islamovna S. G., Sultanovna M. G. THE EFFECTIVENESS OF A NEW FOOD SUBSTANCE-A HARD GELATIN CAPSULE-"SEDAN BARK" IS BEING STUDIED IN CHILDREN WHO HAVE RECOVERED FROM THE CORONAVIRUS //British View. – 2023. – T. 8. – №. 3.
9. Kurbonov A. K. et al. IDENTIFICATION OF THE PREVALENCE OF BREAST CANCER AMONG DIFFERENT AGE GROUPS OF THE POPULATION AND ITS. – 2023.
10. Матназарова Г. С. и др. Вакцинопрофилактика Covid-19 в Узбекистане. – 2022.
11. Saidkasimova N. S., Mirtazaev O. M. Epidemic Process of Salmonellosis in Tashkent //Indian Journal of Forensic Medicine & Toxicology. – 2020. – T. 14. – №. 4. – C. 7364-7367.
12. Расулов Ш. М. и др. Современные эпидемиологические особенности эхинококкоза и его профилактика //Школа эпидемиологов: теоретические и прикладные аспекты эпидемиологии. – 2020. – C. 51-53.
13. Mirtazayev O. M. et al. Scientific, methodological and organizational bases of management of the epidemic process in case of salmonellosis infection in Uzbekistan //Central Asian Journal of Medicine. – 2019. – T. 2019. – №. 4. – C. 72-80.
14. Rasulov S. M. Improving the epidemiology, epizootology, and prevention of echinococcosis in Uzbekistan. Sh. M. Rasulov, GS Matnazarova 2, A. Mirtazayev 3, NT Xamzayeva 4 //European Journal of Molecular & Clinical Medicine. – T. 7. – №. 02. – C. 2020.
15. Toshtemirovna K. N., Sultanovna M. G., Mirtazaevich M. O. "Covid-19 Infectionsining Epidemiologists Khususiyatlari"(Toshkent Shahri Misolid) //JournalNX. – C. 589-594.

16. Хамзаева Н. Т., Матназарова Г. С., Расулов Ш. М. ТОШКЕНТ ШАҲРИДА COVID-19 ИНФЕКЦИЯСИ БИЛАН КАСАЛЛАНГАНЛАРНИНГ ЭПИДЕМИОЛОГИК ТАҲЛИЛИ //ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ ТОШКЕНТ ТИББИЁТ АКАДЕМИЯСИ. – С. 71.
17. Матназарова Г. С., Хамзаева Н. Т., Абдуллаева Ф. О. Covid-19 Инфекцияси билан касалланиш курсаткичларини беморларнинг жинси, ёши, касби ва кунлар бўйича таҳлили //ILMIY TADQIQOTLAR VA JAMIYAT MUAMMOLARI. – 2023. – Т. 2. – №. 1. – С. 80-81.
18. Toshtemirova X. N., Qudrat o'g'li S. A. COVID 19 INFEKSIYASINING BOLALARDA KLINIK KECISHI //IQRO JURNALI. – 2023. – Т. 3. – №. 1. – С. 8-11.
19. Хамзаева Н. Т., Матназарова Г. С. COVID-19 ИНФЕКЦИЯСИДАН ХИМОЯЛАНИШДА ШАХСИЙ ҲИМОЯ ВА АНТИСЕПТИК ВОСИТАЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ //PEDAGOGIK ISLOHOTLAR VA ULARNING YECHIMLARI. – 2023. – Т. 1. – №. 2. – С. 80-82.
20. Матназарова Г. С., Хамзаева Н. Т., Абдуллаева Ф. О. Covid-19 Инфекцияси билан касалланиш курсаткичларини беморларнинг жинси, ёши, касби ва кунлар бўйича таҳлили //ILMIY TADQIQOTLAR VA JAMIYAT MUAMMOLARI. – 2023. – Т. 2. – №. 1. – С. 80-81.
21. Хамзаева Н. Т. и др. THE EFFECTIVENESS OF A NEW FOOD SUBSTANCE-A HARD GELATIN CAPSULE-" SEDAN BARK" IS BEING STUDIED IN CHILDREN WHO HAVE RECOVERED FROM THE CORONAVIRUS //European Journal of Interdisciplinary Research and Development. – 2023. – Т. 12. – С. 201-207.
22. Хамзаева Н. Т. и др. THE EFFECTIVENESS OF A NEW FOOD SUBSTANCE-A HARD GELATIN CAPSULE-" SEDAN BARK" IS BEING STUDIED IN CHILDREN WHO HAVE RECOVERED FROM THE CORONAVIRUS //European Journal of Interdisciplinary Research and Development. – 2023. – Т. 12. – С. 201-207.
23. Исламова Ш. А., Хамзаева Н. Т., Хусайинова Х. Ж. ГЛАВА 15. ВОЗДЕЙСТВИЯ МАЛЫХ ДОЗ ПИРЕТРОИДНЫХ ПЕСТИЦИДОВ НА ПОСТНАТАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ ЩИТОВИДНОЙ ЖЕЛЕЗЫ //ББК 60 С56. – 2023. – С. 175.
24. Toshtemirovna K. N., Sultanovna M. G., Mirtazaevich M. O. "Covid-19 Infectionsining Epidemiologists Khususiyatlari"(Toshkent Shahri Misolid) //JournalNX. – С. 589-594.

WORDLY
KNOWLEDGE